

תורה אור השלם

כג:

כל שעה פרק שני פסחים

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומה חלב וכו' וי"ל דה"פ ומה חלב בבילה שענוש: (ב) ד"ה דמכריב וכו' דמכפר על עון טומאת כז"ל:

גליון הש"ס

במ' אלה גיד נימא
דאסור. ק"ל למי"ש מוס'
חולין ר"פ ג"ה דהלב הוא
חדשים גרמי דכתי' חלב
אור חלב גיד חל מיד
סור י"ל דדוקא בחלב חל
בשהמה דהא משכחת לה
הקרא דלגרי אשר בשערין
מתננה דמזון לו כולו עס
חלב כגון שהפילה בהמה
דליבא אסור חלב חלב
גיד לישן ק"ל דאמרין
כשהמה ועי' :

מוסף רע"י

בְּשֵׁהוּתֶרָה נְבִילָה חֲלָבָה
וְגִידָה נְמִי הוּתֶרָה.
וְשִׁפְיָךְ כָּל חֶלֶב וְכָל גִּיד
כִּבְלָל אֶת־מִזְבֵּחַ בְּהֵאֵלָה, שֶׁהָן כִּבְלָל
לְגַגֵּר אֶשֶׁר צִשְׁפֵּרֶיךָ חֲמוּנָה
וְאֵלֶּכָּה, שֶׁגַּם הָן קָרוֹן עֲמָה
וְהִי לָךְ הַיֹּסֵר הַגָּאָה
לֹא שֶׁנָּה נִבְלָה
לֹא שֶׁנָּה כְּשִׁירָה (לְעִיד)
(כַּבֵּד). דָּא קְרִינֵי דְּכִרִים
אֶת־מִזְבֵּחַ. כִּדְּמִתֵּי, לֹא
מִתֵּנָה לְגַמְרִי וְלֹא יִמְכְּרָה
לְגַר (לְעִיד כֵּא.)

מוסף תוספות

א. ומה דם שענוש כרת
מותר בהנאה גיד שאין
ענוש כרת לא כ"ש. ח'
הר"ן. ב. דכיון דאתרבי
איסור הנאה בחמץ מלא
ואכל חמץ, אפי' לחזקה
כל איסורי חמץ בכלל. טס.
ג. לשאת את עון העדה.
מוס' שאנץ.

יְבִינוּ חֲנָאֵל (המשך)

מלא יאכל כדחזקוהו, קסבר
לא יאכסל כר' אביאל
הוא. ותיפוק ליה מן
התבילה כר' אבהו, סבר ליה
כר' יהודה דאמ' (ארבעה)
יבירים כתכנון ולא מפיק
מיה' מנבילה. ותיפוק ליה
מאותו כר' יהודה, קסבר
חולין שנשחטו בעורה
מדהאדוריתא. ואלא וכל
זרשין מדכתיב וכל
חטאת אשר יבא מדמה
אל אהל מועד לכפר בקדש
תאכל בשרה ושחיה.
שחיה תל באש תשרה.

מלגה וגידה לא הוטרדו. דחלז איתו ככלל בשר הלכך לא הוטרדו. כחשמע תמנה ואכלה ובי נובע בצלתה נמי לאו חלב כחשמע הלכך יעשה לכל מלאכה לא הוצרך לטערו אלא להמירו מכלל הנאות לא תאכל חלב: ורבי עקיבא סבר. חלב ככלל נצילה בין להטיר הנאה בין לטמא הלכך רבי איצטריך קרא לטערו איצטריך ורבי שמעון. דלמר לעיל [בב] גיד אסור בהנאה משום דסבירא ליה אין בגידין צנות טעם ולא הותר ככלל נצילה מאי טעמא לא מיימי ליה כרבי יוסי להטיר הנאה מקל וחומר מחלב: מכללו. אף באצילה: ואידך. רבי יוסי אמר קל אלא בחלב צמקה קרא מיימיני קרא להטיר בהנאה דסבירא ליה בחלב שור וכשז קאי וקא שרי ליה בהנאה וצממה לא הותר מכללו באצילה הלכך אחי גיד הנשה מיניי: מכדי אופציהו כל הך קראי. דכל איסורין שנאמ' בזן לא תאכל ומותרין

אֶל־הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְאָכִים וְהַחֲזָנִים
 חָלַב דְּשִׁרְיָהּ רַחֲמָנָא
 דְּאִסּוּר אִיבְעִית אִימָא
 דִּית אִימָא מִיִּיתִי לָהּ
 בֵּרַת מוֹתֵר בְּהִנָּה
 לֹא כָל שֶׁכֶן וְר"ש
 מֵה לְחָלַב שֶׁכֶן הוֹתֵר
 מִכִּי בְּגִיד שְׁלֹא הוֹתֵר
 דִּן בְּבִהֲמָה קָאִמְרִין
 תִּירִי מִכִּי אוֹתִיבְנִיהוּ
 קִיקָה וּרְבִי אֲבֵהוּ בִּמְאִי
 אֶל־אִיבָא דְרַבְנָן בְּשׁוּר
 הִכָּל חֻזְקָה נָפִיק לִיה
 נָפִיק לִיה מִנְבִּילָה
 וְאִמְר אֶסּוּרִין בְּהִנָּה
 וְיִיהוּ חוֹלִין שֶׁנִּשְׁחַטוּ
 אֶל־יֹאכֵל לְמַעוּטִי הִנִּי
 שֶׁנִּשְׁחַטוּ בַּעֲזוּרָה רַבִּי
 מַעוּטִי הִנִּי חוֹלִין
 אֶל־אִיִּיתָא נִינְהוּ יִתִּיב
 בִּי שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמָנִי
 ד' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן ל״ו מִנִּין
 דְּכִי הִכִּי דְאֶסּוּרִין
 דִּין בְּהִנָּה וּמֵאִי נִיהוּ
 מִנִּין תִּיפּוֹק לִיה מֵלֹא
 אִכִּילָה מִשְׁמַע לִיה
 מַע לִיה תִּיפּוֹק לִיה
 הוֹרָה דְאִמְר ד' דְּבָרִים
 י' הַיּוֹדָה תִּיפּוֹק לִיה
 ה' הַיּוֹדָה מִלְכָּלָב
 וְחֹלִין שֶׁנִּשְׁחַטוּ בַּעֲזוּרָה
 כָּל חֲטָאֵת אֲשֶׁר יוֹבֵא
 אֲשֶׁר תִּשְׁרֹף וּמָה ת"ל
 עֵנִין לְגוֹפוֹ דְּכִתִּיב
 לָכֵל אִסּוּרִין שְׁבִתוּרָה
 וְאֵם

יְהוָה. לַעֲיֹל [כא]: אֲלִיבָא דְרַבִּי אֲבָהוּ דְמִימֵי לִיה מִתּוֹתוֹ אֲמַר
גַּח: חוּלִין שֶׁנֶּשְׁחָטוּ בַּעֲוֹנָה. אֲסוּרִין בְּהִנָּה מִדְּלוּרִיתָא וּנְפָקָא
לֹא בְּחִטּוֹת הַפְּעִימִיּוֹת שֶׁהוּבָא דָּמֶן מִכְּוֹוִן
יִיפָתָן מִחוּץ לַמִּחְנֶה [ויקרא ד] אֵלָּא לְלַמֵּד עַל חֻטְאֵי הַחֲטָיִה דְּלֹא
הָיָה שׂוֹרֵף. בַּשְּׂעִיר נֶחֱשׂוֹן בְּיָהּ יוֹם הַשְּׁמִינִי וְקָאֻמֵּר לֵהּ מִשָּׁה
לְדָאֵם הוּבָא שְׂפִיר עֲבוֹד דְּשִׂרְפּוֹה אֵלֻמָּא בַּת שְׂרִיפָה הִיא: לָל
חֲמֵן בְּפֶסַח וְשׁוֹר הַנֶּשְׁקָל דְּבִשְׂאֵר אִיסוּרִים כְּחֵיב פֶּרֶטֶס לֵהִימָרָא:
וְאֵם

ומה חלב שענוש ברת מותר בהנאה. וא"ת לימא שור הנסקר
ושאר איסורי הנאה יוכיחו שאין צכרת ואפ"ה אסורין
בהנאה וי"ל דה"פ ומה חלב (ב) שענוש כרת ואסור צאכילה ומותר
בהנאה כמו נצילה עמא גיד שאין ענוש כרת לכ"ס שיהא בכלל
היתר נצילה והשתא לא ש"ך למימר
מכאן וכל מה מצינו למעבד ממי ק"ו
מס"י דדס אינו בכלל נצילה ואפילו
טומאה אין בו מטעם נצילה כדפריש"י
לעיל (דף כב.) אבל חלב הוא שפיר
בכלל נצילה דלגומא לא הוא כריך
קרא דלדרכה לטערו מיד נצילה
מכריך קרא והא דקאמר היא הותרה
והוציא נצילה הותרה לא משום דלא
היה בכלל נצילה אלא משום דלא
הותרה בנצילה אלא מה שהותר
בטהורה צאכילה והשתא א"ס הא
דקאמר ואידך אן צבחה קיימין
דלא ילפינן אלא שיהא בכלל היתר
נצילה אבל בעלמא מודה דפריך
שפיר(י): **בבהמה מיהא לא**
אישרתי: כיון דלקשט דגיד היה
מיהא ליתסר לכוין של צבחה לא
מיתסר בהנאה אם כן לא יאכל
דכתיב גבי גיד הנשה צאכילה דוקא
קאמר ומיהא תיתי לן לאסור של
היה בהנאה: **מא' בינייהו.** תימה
לרשב"א לימא דליכא בינייהו חמץ
נוקשה וחמץ דגן גמור ע"י תערובות
דמרבינן צריש גמור עוברין (לקמן מג.)
מכל מחמת לא תאכלו דלחוקיה
מותר בהנאה ולרבי אבהו כל מקום
שנאמר לא תאכלו משמע איסור
הנאה וכי תימא כיון דמרבינן ליה
לאכילה ה"ל להנאה^א אם כן כרת נמי
ליחייב: **דכתיב** והנה שורף.
פרש"י בשעיר נחשון וצ"ל דיש
בהדיא אשעיר דלאש חודש מדכתיב
ואותה נתן לס'^א וגו' והיינו של ר"ח
דמכפר עון (כ) על טומאת מקדש
וקדשיו: **דהא** כתיב והנה שורף.
פרש"י ואמר לכו משה הן לא הוצא
את דמה אל הקדש פנימה מכלל דאם
הוצא שפיר עבוד דשרפה הקשה
הרב רבינו שלמה מעירש הא על
כרחיך לאו שפיר עבוד דשרפה
דאש שרפה צלא עיבור לורה ואמר
דפרק כ"ד זולין (לקמן פג.) כל
שפולו בגופו ישרק מיד דס'^א
וצבעלים תעבור לורתו ויאל לשרפה
וקרא ה"ק מדוע לא אכלתם את
הטעמת הן לא הוצא את דמה הא
אם הוצא שפיר עבוד דלא אכלתו
ואומר ר"י דה"פ אם אינו ענין
לגופה דהא קי"ל דפרק כ"ד
זולין (גה וס) כל שפולו בקדש
בשריפה וטעמת דלהין משום משה
שהיה מנהו לכל איסורים:
ואם

מכלל שכל מקום שכתבו איסור אכילה גם בהנאה אסור, מפיק ליה מאותו, בא הכתוב אותו ללמד שההיתרה בהנאתו, אבל כל איסורין שבתורה אסורין, וחולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. יתיב הוא שמואל בר' נחמני ויתיב וקאמר, מנין לחמץ בפסח ושור הנסקל שאסורין בהנאה, ואמרין ותיפוק ליה

1. וְאִנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּ לַיהוָה
וְבִשְׂרָא בְשֹׂדֶה טָרְפָה לֹא
תִשְׁלַחְנָם לְכָל בֵּית תְּשֻׁלְחָנָם
שְׂמֹת כָּבֹד
2. וְכָל חֲסֵאת אִשָּׁר אִשָּׁר מוֹעֵד
מִמֶּדְמָה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד
לִכְפֹּר בְּקֹדֶשׁ לֹא תִאָּכַל
בְּכֹאשׁ תִּשְׂרָף
3. וְזֹאת שְׁעֵיר הַחֲסִיטָה
דָּרֹשׁ דָּרֹשׁ מֹשֶׁה וְהָיָה
שֹׂרֵף וְיִקְרָא עַל אֲלֵהָוָה
וְעַל אִתְּמָר בְּנֵי אֶהֱרָן
וְהִתְוֹרֵם לְאֹמֶר:
וְיִקְרָא יְיָ טוֹ

רבינו חננאל

[illegible]

אסורין בן לא יאכל בין לא
אסורין בן לא תאכל כולל
אסורין הוא, אסורין דרמ'
בהנאה, ואליבא כל נבלה
אסורין על שאר אסורין
אסורין בהנאה, ואליבא
דר' יהודה דאמר דברים
שכחתיך ולא גמר מביה
החובה רלב

ההתירה בהנאתה, מכלל ע
שהטריפה בלבד מותרת
מרבנן קמיה דר' שמואל

מסורת הש"ס

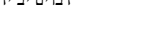
6) לקמן פכ״ז ב׳ נבמכר׳ ונמעיל׳ א״תא אליעזר ב״ר׳ד ודע עור דנמעילה בייחא היא דתנא ר״א אומר לא יאכל כ״ו, א) מכות י״ט, מעילה כ״ד, ד) נלקמן מ״א: מיר ל״ח: ב״מ קטו: טהדרין סג, מנחות נח: תמורה ז: כריתות ד, ה״, א) נשנת כה״ל, ו) וינמות ככ: מכות ה״ל, ו) מכות טז: טירומין כח, ח) ויקרא י״ג, ט) ויקרא ו׳, י) ודף עג, א״, ט) ויע״י מוס׳ יומא ל״: ד״ה לא ומס׳ מכות י״: ד״ה כ״ל,

תורה אור השלם

1. וכל תשאת אשר יבא מןהמאכל אלה מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף;

ויקרא ו' כג
וְאֵם יִתְּרָה מִבְּשֵׁר הַמִּצְרָאִים וּמִן הַחֵלֶם עַד הַבֶּקֶר וְשֹׁרֶפֶת אֶת הַתּוֹרֶת בְּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל בִּי קֹדֶשׁ דְּהָא: שְׁמוֹת כט לז
3. וְהַבְּשֵׁר אֲשֶׁר יֵצֵעַ בְּכָל טָמֹא לֹא יֵאָכֵל בְּאֵשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַבְּשֵׁר כֹּל שְׂחֹר יֵאָכֵל בָּשָׂר: ויקרא ז יט
4. לֹא אֲכַלְתִּי בְּאֵנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בְּעֶרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֹא וְלֹא בְּהֵתִי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׁמִעִתִּי בְּקוֹל יי' אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִנִי: דברים כז יד
5. לֹא תוֹכֵל לֵאבֹל בְּשֹׁעֲרֵי מַעֲשֶׂה דָגָה וּתְרִישֶׁךָ וְיִצְהָרְךָ וּבְבֵרַת בָּרֶךְךָ וְצִנְאָךָ וְכֹל גִּדְרֶךָ אֲשֶׁר תֵּדַר וְגִבְרַתְךָ וּתְרוֹמֹת יָדֶיךָ: דברים יב יז

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה לוקה ארבע וכו' בשקלים סתם אל תשקול:

גליון הש"ס

נבדא הקישא הוא. עיין זכנים לה ע"פ מד"ה והסביר:

מוסף רש"י

בקדש באש תשרף. במקום אכילתו שריפה. לקמן טז.
89א. ששורפין אותה בקדש. בעזריה לקמן 89ב.
פסולי קדשי קדשים. שמחילתן כעשרותן בעזריה דכתיב בנזיר ויקרא ו' בנזיר אהל מועד 89ט. ואומר בקדשים קלים. שנפסלו בדעשרותן היתה חומת העזרה מחילתה, דהא הקטרה בעז, מנין שאף שנפסלו תחא שם שריפתן, ולהכי נקט אימורים, דאי נטמא בשקן על הקדש קלים שנאכל בכל העיר שריפתן נמי בכל העיר כדמתן לקמן פא; שורפין אהו בחצרותיהן על גבי נגזותיהן לקמן 89ב.
אכל פוטיתא. שקן המים קטן שאין בו כויה, ואפי"ה כיון דכריה היא אכילה היא לוקה ד' מלקות, בשקן המים כתיב צמורת כהנים אל תשקול את נפשותיהם בכל השקן השוקן ולא תטמאו בהם, וכלל בהן בין שקן הארץ בין שקן המים, ומשום מגשרם לא תאכלו ומשום וכל אשר אין לו טעמו וקשקשת לא תאכלו שרובין כח. וכוונת טז. בקצרה).
נמלה. שהיא שקן הארץ, לוקה חמש. מרמי הא דלמקן, וכל הויך על גזון לכל השקן השוקן על הארץ לא תאכלו, הרי ג', וכל השקן השוקן על הארץ שקן הוא לא יאכל, הרי ד', ולא תטמאו את נפשותיהם בכל השקן השוקן על הארץ, הרי ה', טולן בפרכת ויהי ביום השמיני שרובין שם, ומכות שם בקצרה).

ואם אינו ענין. לאוסרם באכילה דהא איסור אכילה בגופייהו כתיב. וזו מדה צמורה דבר שלא הוצרך לגופו תנהו ענין לענין אחר ותלמוד דבר לדבר אחר וכל המדות הלכה למשה מסיני: **לימד על חטאם**. פסולה ששריפתה בקדש בעזרה דמוהנה שורף^(ט) לא הוה שמעינן מקום שריפתה היכן: **פסולי**.

כל שאר קדשי קדשים כגון מנחה ועולה ואשם שנטמאו או שנשפך דמן ומנחה שלא נקטר קומנא ואימורי קדשים קלים שנטמאו. ודוקא נקט הני שמחילתן צמור חומת העזרה אבל פסולי צשר קדשים קלים שאכילתן בכל העיר אף שריפתן אס נפסלו חוץ לעזרה הן והכי נמי מתן

באלו עוצרין לקמן מט). שורפן לפני הצירה והיינו חוץ לעזרה ושם היה בית הדשן לכך וכן מפורש בזכמים בפי' טבול יום (ד' קד:): **אמר ליה**. ההוא מרבנן לרבי שמואל בר נחמני דאקשי ליה האי קושיא רבי יונתן רבן נמי לא הוה מייתי איסור הנאה לכל איסורין מנקדש צאש תשרף דמצעי ליה לנדאמרת שמשקף בעזרה אלא מהאי קרא אמר להו: **דהא כסיו ושרפת**. אלמא לאו בר אכילה הוא: **לכל איסורין**. דוגמתן שנאמר בהן לאו באכילתן: **ואם אינו ענין לאכילה**. דהא בגופייהו כתיב **תנהו ענין להנאה: אמר קרא והטומא**. דהוה ליה למכתב ושרפתו צאש: **מיצעי ליה לנדרבי אלעזר**. ליתן לא תעשה דאי מושרפת לא הוה ידעינן ציה איסור לאו למלקות: **כל שנקודש פסול**. מדכתיב כי קודש הוא ימירה לרבות על שאר פסולי קדשי קדשים צאלו כגון פיוגול ויואל ונשפך דמו: **קרא קמא**. וכל חטאתי^(ט) ולאו מצאש תשרף דאינטידין לומר שישקף בעזרה אלא מלא תאכל ליכתוב צאש תשרף אלמא לאו בר אכילה הוא וממילא נפקא לן ציה נמי איסור לאו מהא דרבי אלעזר דמפיק מלא יאכל כי קודש הוא כל פסולי קדשים: **לאו שצנללות**. כגון זרע שנכלל כל הפסולין יחד: **לא עזריה**. אזהרה נפקא לן ציה ציצמות צהערל (דף עג:): **אין מוהירין**. מדין קל וחומר אף על פי שאדם דן קל וחומר מעצמו אינה אזהרה ללאו. במסכת מכות (דף ה:) נפקא לן: **היקשא הוא**. ולאו קל וחומר דאימקש נדריך ונדבותין דהיינו שלמים למעשר דגן דכתיב ציה לא בערתי ממנו בטמא ומייתי לן מינה דאף קדשים לא

יאכלו בטומאה ולא בערתי ממנו בטמא אע"ג דידיו צעלמא הוא ואינו לאו הא נפקא לן ציה איסור לאו ציצמות צהערל¹ מהאי קרא דלא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר בפסולי המוקדשים שנפדו (דברים טו) בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדיו טמא וטהור אוכלין בקערה אחת יש כאן טומאת צשר לטהור וטומאת הגוף לטמא וקא אמר רחמנא גבי מעשר וקדשים ההוא בשעריך דשראי לן ציה טומאה הסם צפסולי המוקדשין הכא לא תאכל: **אכל פוטיתא**. שקן המים: **לוקה ארבע**. חד לאו צשרן המים צמורת כהנים דהוא ספר ויקרא ויאן וחד במשנה מורה וידן ושני לאוין כדזכרים צמורת כהנים וויקרא טז בשקלים סתם^(ט) לא תשקול את נפשותיהם בכל השקן השוקן ולא תטמאו בהן והכא לא כתיב על הארץ ומשמע צין שקן המים וצין שקן הארץ הרי ארבע: **נמלה**. שהיא שקן הארץ: **לוקה חמש**. הני מרי דסתם שרפים וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ שקן הוא לא יאכל וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ לא תאכלו

יאכלו בטומאה ולא בערתי ממנו בטמא אע"ג דידיו צעלמא הוא ואינו לאו הא נפקא לן ציה איסור לאו ציצמות צהערל¹ מהאי קרא דלא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר בפסולי המוקדשים שנפדו (דברים טו) בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדיו טמא וטהור אוכלין בקערה אחת יש כאן טומאת צשר לטהור וטומאת הגוף לטמא וקא אמר רחמנא גבי מעשר וקדשים ההוא בשעריך דשראי לן ציה טומאה הסם צפסולי המוקדשין הכא לא תאכל: **אכל פוטיתא**. שקן המים: **לוקה ארבע**. חד לאו צשרן המים צמורת כהנים דהוא ספר ויקרא ויאן וחד במשנה מורה וידן ושני לאוין כדזכרים צמורת כהנים וויקרא טז בשקלים סתם^(ט) לא תשקול את נפשותיהם בכל השקן השוקן ולא תטמאו בהן והכא לא כתיב על הארץ ומשמע צין שקן המים וצין שקן הארץ הרי ארבע: **נמלה**. שהיא שקן הארץ: **לוקה חמש**. הני מרי דסתם שרפים וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ שקן הוא לא יאכל וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ לא תאכלו

יאכלו בטומאה ולא בערתי ממנו בטמא אע"ג דידיו צעלמא הוא ואינו לאו הא נפקא לן ציה איסור לאו ציצמות צהערל¹ מהאי קרא דלא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר בפסולי המוקדשים שנפדו (דברים טו) בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדיו טמא וטהור אוכלין בקערה אחת יש כאן טומאת צשר לטהור וטומאת הגוף לטמא וקא אמר רחמנא גבי מעשר וקדשים ההוא בשעריך דשראי לן ציה טומאה הסם צפסולי המוקדשין הכא לא תאכל: **אכל פוטיתא**. שקן המים: **לוקה ארבע**. חד לאו צשרן המים צמורת כהנים דהוא ספר ויקרא ויאן וחד במשנה מורה וידן ושני לאוין כדזכרים צמורת כהנים וויקרא טז בשקלים סתם^(ט) לא תשקול את נפשותיהם בכל השקן השוקן ולא תטמאו בהן והכא לא כתיב על הארץ ומשמע צין שקן המים וצין שקן הארץ הרי ארבע: **נמלה**. שהיא שקן הארץ: **לוקה חמש**. הני מרי דסתם שרפים וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ שקן הוא לא יאכל וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ לא תאכלו

כל שעה פרק שני פסחים

כד.

ואם אינו ענין לאכילה. לא אחי שפיר דהכי מלי לאוקמיי באיסור אכילה דהא כתיב צאש תשרף: **הא אין לוקין על צאו שבבבצרות**. הקשה הר"ר אליעזר ממין צאלו הן הלוקין (מכות יג). אמר דלאו דוותר ופיגול הוה צנלל הלוקין ואמאי והא לאו שצנללות הוא^א ומירך דלגבי נותר

שמפורש צהדיא דכתיב ושרפת את הנותר צאש לא יאכל כי קדש הוא לא חשיב לאו שצנללות ופיגול נמי גמרינן עון עון מוותר אך קשה דצפרק צמרא דמכות (דף ז': יט.) גבי זר שאכל עולה לפני וזיקה לוקה חמש פריך ולילקי נמי מדרבי אלעזר דאמר כל שנקודש פסול ומאי קושיא והא לאו שצנללות הוא^ט: **אם אינו ענין לגופו דאתי בקף וחומר במעשר**. ואם תאמר והא אינטידין לרביציי נקודש דלאמרינן צפרק קמא (דף יט.) וי"ל דלא ליכתוב לא יאכל אלא ישקף^ב: **הקרישא הוא**. תימה אמאי קרי ליה הקשא תיפוק ליה קדוש כתיב צהדיא צפרק וצכורות צקך ולאךן ואזהרה למעשר נמי יליף מהאי קרא וי"ל דלריך הקשא משום איסור הנאה דלא תוקי קרא דוהבשר לאיסור הנאה שהיא צלאו^ג דצפ' שני דשנת (דף כה.) לא לפי איסור הנאה צשמן קדש שנטמא אלא ממעשר: **דברתיב לא תובל צאבול בשעריך**. האי לא חשיב לאו שצנללות מדלא כתיב מעשר דגגך וצכורות צקך לא תוכל לאכיל^ד ש"מ ליחודי לאו אכל חד דכתי' צקרא תמא:

צירעה קמא ואיפוך דליכתוב באש תשרף ולא בעי לא תאכל מה תלמוד לומר לא תאכל אם אינו ענין לגופו דנפקא ליה מדרבי אלעזר תנהו ענין לכל איסורין שבתורה ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לאיסור הנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין שבתורה בשריפה אמר קרא הנותר הנותר בשריפה ואין כל איסורין שבתורה בשריפה אמר ליה רב פפא לאבבי ואימא ליחודי ליה לאו לגופיה הוא דאתא דאי מדרבי אלעזר^ה אין לוקין על לאו שבבכללות אלא אמר רב פפא מהכא^ו והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף שאין תלמוד לומר לא יאכל מה תלמוד לומר לא יאכל אם אינו ענין לגופו דהא נפקא ליה מקל וחומר ממעשר הקל^ו ומה מעשר הקל אמרה תורה^ז לא בערתי ממנו בטמא בשר קדש חמור לא כל שכן וכי תימא^ח אין מזהירין מן הדין^ט הקרישא הוא דכתיב^י לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגגך תירושך ויצהרך ובכורות בקרך וגו' מה תלמוד לומר לא יאכל אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לכל איסורין שבתורה ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין להנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין שבתורה בשריפה אמר קרא הנותר הנותר בשריפה ואין כל איסורין שבתורה בשריפה אמר ל' רבינא לרב אשי ואימא לעבור עליו בשני לאוין לאו מי "אמר אבבי יאכל פוטיתא לוקה ארבע נמלה לוקה חמש צירעה

קמא ואיפוך דליכתוב באש תשרף ולא בעי לא תאכל מה תלמוד לומר לא תאכל אם אינו ענין לגופו דנפקא ליה מדרבי אלעזר תנהו ענין לכל איסורין שבתורה ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לאיסור הנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין שבתורה בשריפה אמר קרא הנותר הנותר בשריפה ואין כל איסורין שבתורה בשריפה אמר ליה רב פפא לאבבי ואימא ליחודי ליה לאו לגופיה הוא דאתא דאי מדרבי אלעזר^ה אין לוקין על לאו שבבכללות אלא אמר רב פפא מהכא^ו והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף שאין תלמוד לומר לא יאכל מה תלמוד לומר לא יאכל אם אינו ענין לגופו דהא נפקא ליה מקל וחומר ממעשר הקל^ו ומה מעשר הקל אמרה תורה^ז לא בערתי ממנו בטמא בשר קדש חמור לא כל שכן וכי תימא^ח אין מזהירין מן הדין^ט הקרישא הוא דכתיב^י לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגגך תירושך ויצהרך ובכורות בקרך וגו' מה תלמוד לומר לא יאכל אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לכל איסורין שבתורה ואם אינו ענין לאכילה תנהו ענין להנאה אי מה כאן בשריפה אף כל איסורין שבתורה בשריפה אמר קרא הנותר הנותר בשריפה ואין כל איסורין שבתורה בשריפה אמר ל' רבינא לרב אשי ואימא לעבור עליו בשני לאוין לאו מי "אמר אבבי יאכל פוטיתא לוקה ארבע נמלה לוקה חמש צירעה

יאכלו בטומאה ולא בערתי ממנו בטמא אע"ג דידיו צעלמא הוא ואינו לאו הא נפקא לן ציה איסור לאו ציצמות צהערל¹ מהאי קרא דלא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר בפסולי המוקדשים שנפדו (דברים טו) בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדיו טמא וטהור אוכלין בקערה אחת יש כאן טומאת צשר לטהור וטומאת הגוף לטמא וקא אמר רחמנא גבי מעשר וקדשים ההוא בשעריך דשראי לן ציה טומאה הסם צפסולי המוקדשין הכא לא תאכל: **אכל פוטיתא**. שקן המים: **לוקה ארבע**. חד לאו צשרן המים צמורת כהנים דהוא ספר ויקרא ויאן וחד במשנה מורה וידן ושני לאוין כדזכרים צמורת כהנים וויקרא טז בשקלים סתם^(ט) לא תשקול את נפשותיהם בכל השקן השוקן ולא תטמאו בהן והכא לא כתיב על הארץ ומשמע צין שקן המים וצין שקן הארץ הרי ארבע: **נמלה**. שהיא שקן הארץ: **לוקה חמש**. הני מרי דסתם שרפים וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ שקן הוא לא יאכל וחד גשם וכל השקן השוקן על הארץ לא תאכלו

בשעריך לא יאכל עוד למה בא, לחייבו בשני לארין, מי לא אמר אבבי אכל פוטיתא לוקה ארבע, נמלה לוקה חמש, צרעה לוקה שש, הכא נמי לוקה על שני לארין. והא דאבבי מפורש בפי' אלו הן הלוקין פוטיתא הוא דג טמא. וכתובי בדגים ושקן יהיו לכם מבשרם לא תאכלו, א) וכתוב עוד לכל השרץ השרץ לא יאכל כי שקן הם, ועוד כתוב אל תשקצו את נפשותיהם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם. נמצאו ארבעה לארין באוכל שרץ סתם. ולא פירש באחד מהם בארץ, נמצאו הלארין הללו כולן בכל השרץ, בין שרץ של מים ובין שרץ של יבשה, לפיכך אמר אבבי אכל פוטיתא שהיא שרץ חים לוקה עליה הללו ארבעה לארין כלם. אבל נמלה שהיא שקן היבשה עובר ב) בארבעה לארין הללו והוסיפה התורה על שקן של יבשה לאו חמישי, שנאמר ולא תטמאו את נפשותיהם בכל השרץ הרומש על הארץ, הלכך לוקה חמש.

בא א מיי פ"ט מהל' פסולי מוקדשין כהנה א ב: **כב** ב מיי פ"ח שם כהנה א ד: **ג** ג מיי פ"ח מהל' סנהדרין הל' ב ג: **כג** ד מיי פ"ב מהלכות מאכלות אסורות הל' כג ורב אלפס חולין סוף פ"ג דף רפ"ג. האריך בפירושו:

מוסף תוספות

א. דהא נותר כתיב בהאי קרא דמייתי הכא וחשיב ליה הכא לאו שבבכללות. מוס' ר"פ ב. ומדכתב לא יאכל מוקמינן ליה שפיר לכל איסורין שבתורה. שם. ג. דאי לאו הקישא הוה אמרינן דמההוא נפיק לן בקדשים טמאים איסור אכילה וקרא דוהבשר אשר יגע וגו' הוה מוקמינן ליה לאיסור הנאה ולא הוה מיתר לן מיד. חי' היר". ד. אלא כתיב לא תוכל לאכול והדר מפרש להו. מוס' הלא"ש.

רבינו חננאל

בקדש בשרפה, ולא שאר איסורין שבתורה. והאי בקדש מבטי ליה לכדתינא, בקדש באש תשרף לימד על חטאת כ" ונחתה. ואיתנן לפורשי מהא דאמר ר' יונתן. ואם יותר מבשר המלואים וגו', נדחו דבריו. ותרצה אבבי לעולם מקרא קמא, והוא וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד, ואיכ' נימא קרא בקדש באש תשרף ונשתוק, לא תאכל למה לי. אם אינו ענין לגופיה דנפקא ליה מדר' אלעזר דאמר לא יאכל כי קדש הוא כל שבקדש פסול ליתן לא תעשה על אכילתו, תנהו ענין לשאר איסורין שבתורה. ודחינן תוב, ואימא ליחודי ליה לאו לגופיה, דאי מדר' אלעזר הוה ליה לאו שבבכללות כדפירש כל שבקדש כלל כל פסולין שבקדש, ולאו שבבכללות אין לוקין עליו. אלא א"ר פפא מהכא שתרדש בו ואם אינו ענין לא יאכל תנהו ת"ל באש תשרף כו'. עד וכי מזהירין מן הדין. ודחינן הקישא הוה, כלומר התורה הקישה הקדש למעשר, שנאמר לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגגך תירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך וגו', וכל גרריך אשר תדר אלו הקדשים. אמר ליה רבינא לרב אשי ואימא לעבור עליו בשני לארין. כלומר לא בא מופנה שתרדש בו ואם אינו ענין לגופו תנהו ענין לשאר איסורין, אלא לגופיה בא. וא"ת הלא כבר הוקש למעשר דכתיב ביה לאו, שנאמר לא תוכל לאכול

בשעריך לא יאכל עוד למה בא, לחייבו בשני לארין, מי לא אמר אבבי אכל פוטיתא לוקה ארבע, נמלה לוקה חמש, צרעה לוקה שש, הכא נמי לוקה על שני לארין. והא דאבבי מפורש בפי' אלו הן הלוקין פוטיתא הוא דג טמא. וכתובי בדגים ושקן יהיו לכם מבשרם לא תאכלו, א) וכתוב עוד לכל השרץ השרץ לא יאכל כי שקן הם, ועוד כתוב אל תשקצו את נפשותיהם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם. נמצאו ארבעה לארין באוכל שרץ סתם. ולא פירש באחד מהם בארץ, נמצאו הלארין הללו כולן בכל השרץ, בין שרץ של מים ובין שרץ של יבשה, לפיכך אמר אבבי אכל פוטיתא שהיא שרץ חים לוקה עליה הללו ארבעה לארין כלם. אבל נמלה שהיא שקן היבשה עובר ב) בארבעה לארין הללו והוסיפה התורה על שקן של יבשה לאו חמישי, שנאמר ולא תטמאו את נפשותיהם בכל השרץ הרומש על הארץ, הלכך לוקה חמש.

א) דברי רבינו מוה"ם דהא צהאי קרא כתיב צהדיא לכל השקן השוקן על הארץ וגו' וצאמת היר"ף סו"פ אלו טרפות ונכרי"י כאן וצמכות ט"ו הביאו ד' לאו ד' הך קרא דמשנה מורה וכל אשר אין לו וגו'. ב) גם ז"ע דקרא דושקן יהיה לסם משגשר לא תאכל כתיב רק בשקן המים ושרץ הארץ לא נכלל ככל צקך קרא ויעי' ביר"ף ונכרי"י ודברי רבינו מוה"י יע"ש.